

DE KEUZE

HANS SCHULTZ

<i>De test</i>	4
<i>Het legerkamp</i>	22
<i>De veer</i>	30
<i>De Oudsten</i>	48
<i>Het jachtkamp</i>	57
<i>De indringers</i>	75
<i>Stekelige onderwerpen</i>	95
<i>De spionne en een egel</i>	115
<i>De bijeenkomst</i>	149
<i>De ontvoering</i>	178
<i>Een chaotische achtervolging</i>	195
<i>Orders</i>	214
<i>De veldslag</i>	225
<i>De weg en de Golvenruiter</i>	240

De test

Kwikstaart tuurde langs haar pijl door de takken van de doornstruiken, waarin ze zich samen met haar vriendin verscholen had. Ze hield de opening in het struikgewas aan de bosrand in de gaten. Ieder moment nu verwachtte ze daar de herten doorheen te zien komen. Vanuit haar ooghoeken blikte Kwikstaart naar de haar, die ze over een tak vlak voor zich gehangen had om de windrichting te controleren. Als de windrichting veranderd was, zou het nutteloos zijn geworden nog langer te wachten. De geuren van haar lichaam en dat van haar metgezellin Sluipende Poema waren dan meegenomen naar hun prooi en de schuwe dieren zouden deze drinkplaats mijden. De haar werd echter lichtjes door de warme windstroom de juiste richting op opgetild en Kwikstaart richtte haar ogen weer op de bosrand.

Achter zich hoorde Kwikstaart het zachte tikken van de kralen van de halsketting, die haar vriendin Sluipende Poema gedachteloos door haar vingers liet glijden. Sluipende Poema verveelde zich. Op weg naar het jachtgebied had ze kunnen kletsen over van alles en nog wat. Sluipende Poema had stuk voor stuk de jongemannen van families uit de andere nederzettingen van Ons Volk de revue laten passeren, die 's winters op bezoek waren geweest om de lange avonden te bekorten. Het was een uitgekauwd thema waar ze maar geen genoeg van scheen te krijgen. Kwikstaart had de op en aanmerkingen van haar vriendin dan ook maar met een half oor aangehoord, onderwijl genietend van de wandeling en de warmte van de opkomende zon, die hier en daar door het bladerdek op hun gezichten scheen. Ze vond het altijd prettig om te luisteren naar het levendige stemgeluid van haar vriendin. Net zoals Sluipende Poema het prettig vond dat ze tegen Kwikstaart aan kon kletsen, zonder dat ze ooit ongeduldig werd of haar tegensprak.

Aangekomen in het zompige land, echter, moesten ze hun gesprek laten voor wat die was. Het was hier vlakbij, waar een paar dagen geleden Kwikstaart het wildspoor ontdekt had. Het had haar over de dagelijkse trek van de herten naar de poel verteld. Ze kleedden zich uit om te baden in een stroompje en schoongewassen hadden ze zich gestoken in hun jachtkleren, die meegenomen waren in een aparte tas. Daarna hadden ze elkaar geholpen onbedekte lichaamsdelen met modder te besmeren. Sluipende Poema met een vies gezicht natuurlijk, maar Kwikstaart vond de koele opdrogende modder op haar huid eigenlijk wel aangenaam. Pas toen ze daarmee klaar waren, hadden ze de door Kwikstaart uitgehakte open plek in het struikgewas betrokken om het lange wachten te beginnen.

Juist op het moment dat Kwikstaart Sluipende Poema wilde vragen wat stiller te zijn, zag ze de kop en de hals van een hert tevoorschijn komen door de opening. Het hert bleef stokstijf staan en met de oren draaiend nam het nauwlettend de omgeving van de poel op. Kwikstaart wist zeker dat het de zachte tikkende geluiden had gehoord, maar Sluipende Poema had niets gemerkt en bleef verveeld met de kralen spelen. Het geluid kon door het hert niet thuisgebracht worden en met de oren naar voren gericht bleef het staren in de richting van de twee meisjes. Het aanhouden van het geluid leek haar gerust te stellen. Het maakte haar zelfs nieuwsgierig en ze deed een stap in de richting van de schuilplek. Kwikstaart hoopte nu vurig dat Sluipende Poema toch vooral door zou gaan met wat onverwacht een uitstekend lokgeluid bleek te zijn. Ze trok de gevederde staart van de pijl langzaam naar achteren op de boogpees.

Ongeduldig drongen de andere herten zich langs het eerste hert naar de waterplek en Kwikstaart zag haar prooi. De meisjes waren nog te jong om op het echte grote wild te mogen jagen en bovendien waren ze nog niet in staat om een volwassen hert mee terug te slepen naar de nederzetting. Een hertejong van enkele maanden

oud was hun echter wel toegestaan en daar was het nu het seizoen voor. Kwikstaart koos er één uit dat meehuppelde met haar moeder op weg naar de waterkant en volgde met de punt de plek waar de pijl vlak achter de voorpoten in de romp terecht moest komen. Ze lichtte vervolgens de pijl iets omhoog en liet de pijl wegzoeven.

Sluipende Poema hoorde de vibratie van de boogpees en keek op. Ze richtte zich op uit haar liggende houding om door de openingen tussen de takken te turen en zag nog net hoe de laatste dieren van de kudde het bos in verdwenen. 'heb je er één?' fluisterde ze opgewonden.

Kwikstaart haalde haar schouders op en pakte een tweede pijl uit haar tas. Ze legde niet direct aan en ging verzitten om haar stijve spieren wat rust te gunnen. Sluipende Poema was al opgestaan. 'Kom op, laten we gaan kijken.' stelde ze voor.

'Jaja', zei Kwikstaart bedaard. 'Zodirect. Eerst even wachten.'

Sluipende Poema knielde en tuurde weer door het struikgewas. 'Ze zijn allemaal weg, hoor. Weet je zeker dat je er één geraakt hebt?'

Kwikstaart schudde ontkennend haar hoofd. Ze had de pijl zien wegzoeven in de juiste richting, maar ze had hem niet zien neerkomen. De dieren hadden ogenblikkelijk gereageerd op het zachte, maar onmiskenbare geluid van de boog en hadden de benen genomen. In de plotselinge wanorde van wegschietende herten had Kwikstaart haar prooi uit het oog verloren. Ze wist echter dat als ze hem op de juiste plek geraakt had, dat het dan toch niet ver zal komen. De pijl had het hart in ieder geval niet geraakt, want dan had het daar ter plekke neer moeten storten. Een pijl door de longen, echter, was op korte termijn net zo dodelijk. Er zal dan alleen ook gezocht moeten worden.

Kwikstaart wilde liever even wachten tot de kudde zich verwijderd had en haar prooi uit zichzelf stierf. Door direct achter de herten aan te stormen zou ze geconfronteerd kunnen worden met een agressieve reactie van de andere dieren. Uit ervaring wist ze dat

zelfs bij schuwe dieren een moeder gevaarlijk kon worden als haar kroost bedreigd werd. Bij Sluipende Poema ontbrak echter het geduld daarvoor en krakend wurmde ze zich door de opening naar buiten. Ze rende om de doorstruiken van hun schuilplaats heen naar de poel en begon op de grond naar bloed of vacht te zoeken.

Sluipende Poema had nog niets gevonden toen Kwikstaart zich bij haar voegde. In plaats van mee te zoeken, liep Kwikstaart verder naar de plek waar de herten het bos in verdwenen waren. 'Niet hier, Poema!' zei ze in het voorbijgaan tegen haar vriendin. 'Pas verderop zullen we iets vinden.' Sluipende Poema staakte het zoeken en liep achter Kwikstaart aan het bos in. Kwikstaart volgde langzaam het spoor dat de herten in hun wilde vlucht hadden achtergelaten. Ze speurde over de bodem en langs de laaghangende takken. Pas na enkele tientallen stappen zag ze wat ze zocht. Druppels lichtrood, bijna roze bloed lagen op het bladerdek. Een paar stappen verder lag er zelfs een plasje op een blad. Er zaten wat luchtbelletjes in. 'De longen!' dacht Kwikstaart verheugd en ze wenkte Sluipende Poema. Beide liepen verder in de richting die het bloedspoor aangaf. 'Denk je dat het nog ver gekomen is?' vroeg Sluipende Poema. Kwikstaart haalde haar schouders op. Ondertussen hield ze goed het struikgewas om hen heen in de gaten. Het zou niet de eerste keer zijn dat een roofdier gebruik maakte van de gelegenheid om zich meester te maken van het door haar aangeschoten wild. In dat geval vond Kwikstaart het verstandiger om zich uit de voeten te maken, dan in weerwil van klauwen en tanden haar recht op de buit te laten gelden.

De zoektocht vorderde langzaam. Op sommige stukken, waar het bloed gestaag uit de wond gelopen had, was het spoor goed te volgen. Maar er waren ook stukken waar het spoor verdween en als ze het spoor niet terug konden vinden door in een rechte lijn door te blijven lopen, waren de meisjes gedwongen in cirkels te zoeken naar bloedsporen. Pas na een flinke wandeling bereikten ze een

open plek waar het hertejong tenslotte bezweken was. Het moederhart snuffelde aan haar kind en porde het zachtjes met haar neus als om het te overreden weer op te staan. Ze hoorde de twee meisjes naderen en ze richtte haar kop op naar het gevaar. Het draaide zich om en verdween met een paar vlugge sprongen in het bos.

Sluipende Poema wilde bij het geschoten hert knielen, maar Kwikstaart trok haar overeind. 'Pas op, misschien leeft het nog'. Sluipende Poema keek naar de scherpe hoefjes die haar een pijnlijke wond konden bezorgen en bewaarde wat meer afstand. Kwikstaart had een lange tak gepakt en liep om het hert heen. Met het uiteinde van de tak gaf ze een tikje op de oogbol. Het oog knipperde niet en het hert bleef onbeweeglijk liggen. 'Het is dood! Kom, aan het werk.' zei Kwikstaart en ze pakte haar jachtmes. Kwikstaart trok een achterpoot omhoog en sneed met snelle halen de geurklieren uit het lijk. Ze stopte ze zorgvuldig in een leren zakje en liep om het hert heen om in de huid dat over de borst spande een snede te maken. Er golfde bloed over haar hand terwijl ze het lemmet van het mes het karkas inwerkte om de huid van binnenuit open te snijden tussen de voorbenen door. Sluipende Poema trok de pijl los, die nog uit de de flank van het hert stak en hield behulpzaam de voor- en achterpoot omhoog om Kwikstaart werkruimte te geven. Kwikstaart sneed aan weerszijden om de geslachtsdelen van het dier en cirkelde met haar mes om de sluitspier heen. Ze stond op en boog zich over de nek van het dier om het strottehoofd los te snijden. Sluipende Poema hield met afgewend hoofd en moeilijk slikkend nog steeds beide poten omhoog. 'De voorpoten nu, Poema!' zei Kwikstaart terwijl ze terugstapte. Sluipende Poema veranderde haar houding en trok het dier aan haar voorpoten omhoog. De ingewanden glibberden naar buiten. Kwikstaart boog voorover en ging met haar beide handen het karkas van het dier in om de urinebuis en het bindweefsel om

de maag los te snijden. 'Oh, dit vind ik altijd zo vies.' slikte Sluipende Poema huiverend, proberend niet te staren naar de ingewanden die dampend in het gras lagen. Kwikstaart glimlachte naar haar vriendin en trok de rest van de ingewanden los. 'Heb je trek in een stukje lever?' plaagde Kwikstaart terwijl ze het druipende orgaan tevoorschijn haalde. Dat was teveel voor Sluipende Poema. Ze liet de poten los en vertrok kokhalzend naar de struiken. Grinnikend wikkelde Kwikstaart de lever in een stuk leer en trok het karkas weg van de ingewanden naar een schoon stukje grond. Ze hakte met haar mes de nekwervels door om de kop van het karkas te scheiden en bond tenslotte de poten paarsgewijs aan een flinke afgebroken tak dat ze had opgeraapt bij een boom in de buurt. Pas nadat ze daarmee klaar was, voelde Sluipende Poema zich weer voldoende hersteld om terug te komen en samen hesen ze de tak waaraan hun buit hing op hun schouders.

Teruggekomen bij hun schuilplaats waadden de meisjes met buit en al het water in en spoelden het karkas schoon. De meisjes wastten hun jachtkleren en hingen ze nat over het karkas van het hert heen. 'Even uitrusten?' stelde Sluipende Poema voor, terwijl ze de modder van haar gezicht schrobte. 'Beter niet.' vond Kwikstaart. 'Het is te warm om onze buit lang te laten liggen en bovendien is het al laat geworden.' Sluipende Poema keek naar de zon en knikte. 'klopt.' zei ze. 'De meester wacht op ons.' Hij had de meisjes gezegd dat hij vandaag voor hij weg zou gaan nog iets belangrijks met ze wilde doen, en het grootste deel van de ochtend was al voorbij. 'Oh, dat is waar ook!' schrok Kwikstaart. 'Dan moeten we nu snel op weg.' Kwikstaart sprong het water uit en probeerde haar tuniek over haar natte bovenlichaam heen te trekken. Sluipende Poema klakte lachend met haar tong en kwam het water uit om haar te helpen. Kwikstaart verzamelde snel haar spullen en wachtte ongeduldig tot haar vriendin eindelijk klaar was. Ze greep een uiteinde van de tak om hem op haar schouder te hijsen, maar

Sluipende Poema maakte nog geen aanstalten om haar eind op te pakken. Ze wendde zich tot Kwikstaart en vroeg glimlachend. 'Eh, Kwikstaart? Mag ik je wat vragen?'

Kwikstaart keek haar ongeduldig aan en gaf een kort knikje.

'Mag ik de huid van het hert hebben?' Sluipende Poema lachte op wat haar haar meest lieve manier leek.

'Ik heb hem geschoten!' stribbelde Kwikstaart tegen.

'Ja natuurlijk heb je hem geschoten, daarom vraag ik het je ook, toch?' sustte Sluipende Poema haar vriendin. 'Maar ik wil zo graag een hertehuid hebben en je weet dat ik niet net zo'n goede jager ben als jij!' Ze zag dat Kwikstaart op het puntje stond toe te geven en voegde er aan toe. 'Jij hebt er al een paar, en ik nog niet één. Toe?'

'Nou ja, goed. Als je de huid zo mooi vindt.' gaf Kwikstaart toe.

'Dank je. Je bent een echte vriendin!' glunderde Sluipende Poema.

'Maar eh..., als mamma het je vraagt, wil je dan zeggen dat ik hem geschoten heb? Ze zegt de laatste tijd steeds dat het geen pas geeft dat de kleindochter van de Oudste met veertien zomers nog steeds geen hert geschoten heeft, zelfs geen kleintje.'

Kwikstaart glimlachte. 'Veertien zomers? Ik dacht dat het er nog maar dertien waren?'

'Nou ja' zei Sluipende Poema gegeneerd. 'ik praatte een beetje over de toekomst. Dat moet ook wel, want als ik later Oudste wordt, zal ik toch ook steeds aan de toekomst moeten denken. Ik oefen dus vast een beetje.'

Kwikstaart had er al spijt van dat ze haar vriendin in het nauw had gedreven. Nu liep ze kans de hele weg naar huis allerlei verklaringen te moeten aanhoren waarom het toch in orde was wat Sluipende Poema had gezegd. Ze veranderde snel van onderwerp. 'Ik denk niet dat er veel kans op is dat je moeder mij wat vraagt, denk je ook niet?'

'Eh, o ja.' antwoordde Sluipende Poema en ze beet op haar lip. 'Nee, dat lijkt me ook niet waaarschijnlijk, nee.'

‘Nou, zullen we dan maar?’ stelde Kwikstaart voor.

‘Ja, goed!’ Opgelucht pakte Sluipende Poema haar eind van de tak en hees hem op haar schouder.

De meester merkte de twee meisjes op toen ze over het pad naar de nederzetting naderden met hun buit. Hij stond op van waar hij zat bij zijn tent buiten de palissade en onderschiep Kwikstaart en Sluipende Poema voor ze door de opening de nederzetting in konden lopen. ‘Ah, daar zijn jullie! Ik was al bang dat jullie mij vergeten waren. Wat hebben jullie gevangen?’

‘Een hert, meester!’ glimlachte Sluipende Poema trots.

‘Nou, breng hem maar weg en kom direct hier terug.’ De meester wees naar zijn tent waar twee jongens over een boek gebogen zaten. ‘Zingende Pijl en Zuiver Water zijn er al. Hortsik!’

De meisjes liepen snel door de opening in de palissade naar het huisje waar de familie van Kwikstaart woonde. De grootmoeder van Kwikstaart stapte door de deuropening naar buiten en ze zag het tweetal met hun last aankomen. ‘Goedemorgen meisjes. Succes gehad met de jacht, zie ik?’ lachte ze. ‘Geen slavenhalers of roofdieren tegengekomen hoop ik?’ De kinderen lachtten zenuwachtig en schudden ontkennend hun hoofden. Grootmoeder tilde een punt van de jachtkleding omhoog en floot tussen haar tanden. ‘Goed zo, meisjes. Een mooi hertje.’

‘Ik mag de huid van Kwikstaart hebben.’ zei Sluipende Poema snel.

Grootmoeder keek op en richtte haar blik op Kwikstaart, die zwijgend knikte. ‘Goed.’ zei ze. Ik vil hem direct en leg de huid voor je klaar. Welk deel van het vlees wil je hebben?’

Sluipende Poema dacht even na. ‘houden jullie de snedes uit de rug maar, hoor. Eigenlijk is hij van Kwikstaart en ik heb de huid al. Wat overblijft is goed genoeg.’

‘Kom, kom. Niet zo bescheiden.’ lachte de vrouw. ‘Ik verdeel het wel eerlijk tussen jullie. Maar ga nu maar snel naar de agent, hij zocht jullie al.’

De meisjes holden terug naar de opening in de palissade en ploften hijgend neer bij de tent van de meester. De meester pakte zijn jas op die over zijn zadeltassen gelegd was en vistte een wit doosje uit de borstzak. Hij trok het zadel naar zich toe en nam er schrijlings op plaats.

‘Ik heb toestemming van jouw grootmoeder, Sluipende Poema, ’ begon de meester nadat ze voor hem in een halve cirkel plaatsgenomen hadden, ‘om jullie vieren te testen.’ De vier kinderen keken elkaar aan.

‘Betekent dat dat u binnenkort zal beslissen wat wij worden?’ vroeg Zuiver Water.

‘Dat klopt’ knikte de meester, ‘Hoewel ik natuurlijk al een vrij goed beeld van jullie heb, is deze test bedoeld om wat zekerheden te krijgen. Daarna zal ik inderdaad een beslissing nemen.’ De kinderen schoven zenuwachtig heen en weer en wisselden opgewonden blikken uit. De meester zag de reactie van de kinderen en hief bezwerend een hand op. ‘Nou moeten jullie je niet meteen sappel gaan maken, het is geen test waar je voor kan slagen of zakken. Je hoeft er zelfs niet eens je best voor te doen. Jullie hoeven alleen maar rustig mee te doen aan de test en de rest gaat vanzelf.’ De meester pakte zijn tas en haalde er een stapel papieren uit. Zingende Pijl boog zich naar Zuiver Water, terwijl de meester zijn rug toegewend had, en fluisterde hard genoeg om hoorbaar voor de anderen te zijn: ‘Jaja, maar wij zijn met z’n vieren en er is maar plaats voor drie!’ Kwikstaart keek verschrikt in zijn richting. Zingende Pijl lachte vals terug. De meester keek op van zijn papieren naar de jongen en vroeg, ‘Is er iets wat je ons wilde mededelen, jongeman?’

‘Nee, nee’ antwoordde Zingende Pijl geschrokken. De meester keek hem even strak aan en spreidde daarna de papieren voor zich uit op de grond. Kwikstaart zag dat de papieren met precies dezelfde nette rijen letters waren gevuld als de boeken waar hij les uit gaf. Ze vroeg zich al een tijdje af hoe het mogelijk was dat iemand zo netjes en precies kon schrijven. Haar lukte het in ieder geval niet om zo gelijkmatig en recht de letters over het papier te verdelen en voorzover ze het had kunnen zien was zelfs het handschrift van de meester lang niet zo precies. De meester legde zijn handen op de papieren. ‘Hier,’ begon hij, ‘zijn een aantal vragen waarop ik jullie antwoorden wil weten. Het zijn geen moeilijke vragen, en als je geen antwoord hebt hoeft je ook niet te antwoorden. Dat is niet goed of fout. Er zijn ook geen goede of foute antwoorden. Waar het mij om gaat is hóe jullie antwoorden. Dat is omdat ik wil begrijpen hoe jullie denken.’ De meester keek de leerlingen één voor één aan. Voorlopig moest hij concluderen dat ze het niet begrepen hadden. ‘Kijk, kinderen.’ zei de meester, ‘Waar het om gaat is dat jullie net zo veel van elkaar verschillen in jullie hoofden als in jullie uiterlijk. Jullie hebben allemaal bijvoorbeeld een neus, maar toch is elke neus van jullie anders. Dat is met gedachten net zo. Jullie hebben allemaal gedachten. Maar toch, Kwikstaart, verschillen jouw gedachten van die van je vriendin, Sluipende Poema.’

‘Ja, dat kun je wel zeggen, ja.’ proestte Sluipende Poema. De andere kinderen moesten ook lachen.

‘Stil, kinderen.’ zei de meester en het lachen verstomde.

‘Om jullie te helpen heb ik hier voor jullie een pilletje die jullie gedachten wat soepeler zal maken.’ De meester drukte er één met zijn duim door het folie van de verpakking en overhandigde hem aan Sluipende Poema.

Ze keek er bedenkelijk naar en vroeg. ‘Vindt grootmoeder dat wel goed?’

'Jazeker, Sluipende Poema. Ik heb toch gezegd dat ik persoonlijk aan Biddende Arend, die behalve jouw grootmoeder ook de Oudste van 'Ons Volk' is, om toestemming gevraagd en dat ze die gegeven heeft?'

'Oh' antwoordde Sluipende Poema terwijl ze het pilletje in haar vingers omdraaide om hem beter te bekijken.

'Als je wil controleren of je grootmoeder het goed vindt, begrijp ik dat natuurlijk.' zei de meester en keek Sluipende Poema aan.

'Hoeft niet.' antwoordde Sluipende Poema snel en stak het pilletje in haar mond. De andere kinderen volgden haar voorbeeld. De meester wachtte geduldig een paar minuten tot hij zag dat allevier een beetje wazig uit hun ogen begonnen te kijken.

'Let op, hier komt de eerste vraag!' begon hij: 'Wat is eerder. De waarheid of de leugen?'

'Natuurlijk de waarheid!' antwoordde Zuiver Water. 'De waarheid is het feit dat er altijd was, de leugen wordt bedacht en is dus later.'

Kwikstaart keek niet naar Zuiver Water. Ze hoorde zijn antwoord wel, maar liet zich er niet door afleiden. De lippen van Kwikstaart bewogen terwijl ze het pad van haar eigen gedachten volgde. De door de pil opgeroepen gemoedstoestand hielp haar zich te concentreren op het volgen van dit ene pad en het leidde haar erover verder. Kwikstaart hoefde alleen te beslissen of ze bij splitsingen naar links of naar rechts wilde. Bij iedere splitsing lostte ze een raadsel op, en daarmee kwam ze dichterbij de oplossing. Of misschien een oplossing. Wie weet hoeveel manieren er zijn om over de paden te reizen?

Kwikstaart deed haar ogen open en zag dat de ogen van de meester op haar rustte. 'De leugen is eerder', zei ze beslist. 'De waarheid ontstaat pas nadat de leugen er is. Daarvoor zijn er alleen feiten zonder betekenis. De leugen maakt een feit waarheid. Zonder leugen bestaat er geen waarheid.'

De Keuze

In het koloniale tijdperk voltrok het contact tussen Europeanen en volken in andere werelddelen zich volgens een patroon van verovering en onderdrukking. Daarna kwam post-kolonialisme, een subtielere herhaling van het voorgaande. Zo hoeft het echter niet te gaan. De meeste wereldrijken gingen anders om met hen omringende volkeren dan wij voor onvermijdelijk houden.

Vertegenwoordigers van een imperiaal rijk zoeken jonge kandidaten in de provincies voor opname in hun technisch hoogstaande cultuur. Een concurrerend rijk, dat het onderspit dreigt te delven, onderzoekt welke rol deze selectie van begaafde kinderen speelt.

Kwikstaart voelt zich niet thuis in haar eigen samenleving. De vertegenwoordiger van het Rijk heeft haar juist om die reden uitgezocht. Haar lot wordt verbonden met een man van haar volk, als die door een intrige in de rol van haar beschermer wordt geduwd. Ondertussen wordt de Vertegenwoordiger van het Rijk, wellicht voor het eerst in zijn leven, geconfronteerd met een situatie die hij niet meester meer is.